

Consiliul General al Municipiului București

Referat de aprobare privind aprobarea Programului integrat de accesibilizare a transportului public din Bucuresti - "Pune frana discriminarii"

CONTEXT:

În România **872 000 de persoane cu dizabilități** așteaptă să își împlinescă visele în fiecare zi. Pentru cele mai multe din ele principalul vis este acela de a reuși să iasă din casă. Un lucru aparent simplu pentru o persoană tipică se dovedește a fi un calvar și o adevărată provocare pentru persoanele cu dizabilități. Pentru ei, visul de a ieși din casă, de a lua contact cu serviciile publice sau chiar de a-și face cumpărăturile reprezintă unul din resorturile care îi determină să „meargă” mai departe în ciuda neputințelor și lipsurilor de zi cu zi.

La nivelul capitalei avem un număr de **67 180** de „vise” a căror responsabilitate de a le duce la îndeplinire cade pe umerii noștri. Aceste vise nu sunt despre nevoi sofisticate, ci despre nevoi de bază de care ar trebui să se bucure fiecare dintre noi fără limitări sau restricții.

Legislația în domeniu definește dizabilitatea nu doar ca o condiție medicală personală, ci ca rezultatul interacțiunii dintre situația medicală și mediu, în cazul nostru mediul urban și transportul public.

Astfel, putem afirma cu certitudine faptul că prin contribuția noastră la îmbunătățirea mediului fizic, a infrastructurii de transport și a mijloacelor de transport publice aferente reducem semnificativ starea de vulnerabilitate putând schimba în bine soarta zecilor de mii de persoane din București, locuitori ai capitalei.

Încă din 2006, o dată cu publicarea legii 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, autoritățile administrației publice locale au obligația adaptării și accesibilizării mijloacelor de transport public și a stațiilor aferente pentru a permite accesul și mobilitatea persoanelor cu dizabilități.

Există în prezent un număr semnificativ de mijloace de transport cu accesibilizare, care se adresează de cele mai multe ori handicapului locomotor (ex. Rampe pentru accesul utilizatorilor de fotoliu rulant). Persoanele nevăzătoare, surde sau cu dizabilități mintale nu beneficiază de accesibilizări ale mijloacelor de transport și stațiilor aferente. Această situație de fapt generează un climat discriminatoriu pentru persoana cu handicap și contribuie la adâncirea inechităților sociale între persoanele cu dizabilități și celelalte categorii de persoane. În scopul asigurării unui acces cu șanse egale a persoanele cu dizabilități la oportunitățile și serviciile publice de la nivelul capitalei, dar și pentru a susține viața independentă a persoanelor cu dizabilități, considerăm oportun și de maximă urgență inițierea unui program de accesibilizare a mijloacelor de transport la nevoile persoanelor cu dizabilități.

Acest program integrat de accesibilizare a transportului public din Bucuresti "Pune frana discriminarii" va contribui la integrarea persoanelor cu dizabilități în comunitate, respectarea principiilor drepturilor omului și sporirea calității serviciului de transport public. Altfel spus, propunem ca visul persoanelor cu dizabilități de a participa la viața comunității să devină o realitate.

Societatea de Transport Bucuresti STB SA reprezinta principalul operator de transport public de persoane din Municipiul București și Județul Ilfov, avand in dotare **2300 de vehicule** (autobuze, troleibuze și tramvaie) care efectueaza, anual, peste **400 milioane de calatorii, deservind toate categoriile de populatie, inclusiv peste 65 000 de persoane cu dizabilitati.**

Avand in vedere:

- **Strategia naționala** privind drepturile persoanelor cu dizabilitati "O Romania echitabila" 2022-2027 aprobata prin HG 490/2022
- **OUG nr 112 din 21 decembrie 2018** privind accesibilitatea site-urilor web si a aplicatiilor mobile ale organismelor din sectorul public
- Transpunerea prevederilor Directivei UE 2019/882 a parlamentului European si a Consiliului din 2019 prin **Legea 232/2022** privind cerintele de accesibilitate aplicabile produselor si serviciilor
- **Legea 448/2006** privind protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu handicap cu modificarile si completarile ulterioare
- **Strategia de dezvoltare STB 2020-2030**, directia strategica 5.1 Dezvoltarea unui serviciu de transport public accesibil si sigur, punctul d. Imbunatatirea accesului persoanelor cu mobilitate redusa, directia strategica 5.7 Cresterea confortului in statii
- **Planul de management 2021-2025** ce vizeaza dezvoltarea unui serviciu de transport public accesibil si sigur, incluzand imbunatatirea accesului persoanelor cu mobilitate redusa, Accesibilitatea mijloacelor de transport devine o conditie necesara si obligatorie, in acord cu prevederile europene, nationale si institutionale existente.

Conform raportului de activitate pentru anul 2021, toate autobuzele aflate în exploatarea STB sunt adaptate **doar** persoanelor cu handicap locomotor (fiind dotate cu rampă cu acționare manuală, spațiu rezervat pentru staționarea căruciorului persoanei cu dizabilități, buton semnalizare exterior și interior pentru atenționarea conducătorului de autobuz privind intenția de acces / coborâre din autobuz). Conform aceluiași raport, 89 de troleibuze și 66 de tramvaie sunt dotate cu rampe de acces pentru persoanele cu deficiențe locomotorii, reprezentand 33%

din totalul vehiculelor. Nu exista accesibilizare pentru alte categorii de persoane cu dizabilitati si nici la nivel de statii.

In acelasi timp, programele de formare organizate in ultimii 3 ani pentru angajatii STB nu includ nici o tema legata de nondiscriminare, protectia drepturilor persoanelor cu dizabilitati, accesibilitate, incluziune.

Obiectivul strategic de “transport public accesibil si sigur” poate fi considerat indeplinit numai daca, pe langa investitia in echipamente tehnice adaptate, pentru toate tipurile de dizabilitati, se asigura si formarea personalului propriu. In lipsa acestor programe de formare, echipamentele vor fi neutilizate si accesul persoanelor cu dizabilitati la transportul public ramane redus.

Avand ca referinta prevederile legislative nationale si europene, obiectivele strategice institutionale STB, se impune o schimbare de paradigma – catre un transport inclusiv, accesibil si sigur si propunem un program multiannual integrat de accesibilizare a transportului public din Bucuresti.

Obiectiv general:

Asigurarea accesului persoanelor cu dizabilitati la transportul public din Bucuresti printr-un program integrat multiannual de informare, evaluare, formare si dotarea mijloacelor de transport în comun si a statiilor aferente cu tehnologie de acces și ghidaj

Obiectivul se subsumeaza celor patru dimensiuni ce ofera caracterul integrat de actiune:

- informare si constientizare
- evaluare – la nivelul resurselor umane si vehicule/statii
- formare pe tema incluziunii si accesibilitatii transportului pentru persoane cu dizabilitati
- echiparea mijloacelor de transport în comun si a statiilor aferente cu tehnologie de acces și ghidaj pentru persoanele cu dizabilități.

Obiective specifice:

1. Promovarea facilitatilor oferite de STB persoanelor cu dizabilitati, inclusiv a rutelor accesibile de transport
2. Cresterea gradului de accesibilizare STB prin dotarea cu tehnologie cu senzori pentru persoanele cu dizabilitati de vedere, echiparea cu sisteme video de ghidaj pentru persoanele surde și sisteme de acces pentru persoanele cu handicap locomotor;

3. Dezvoltarea unui program de formare pentru angajatii STB pe tema incluziunii si accesibilitatii transportului pentru persoane cu dizabilitati

Beneficiarii proiectului:

- Persoanele cu dizabilitati
- Personalul angajat STB

Activitati:

A1. Organizarea unei campanii de informare si constientizare “Pune frana discriminarii!”, pe toata durata proiectului, in baza unui plan de comunicare elaborat, utilizand materiale de informare accesibilizate pentru persoanele cu dizabilitati (clipuri publicitare audio si video cu interpret mimico-gestual). Elaborarea unui Compedium de accesibilitate, cu cerinte minime de asigurarea dreptului de acces la transport pentru persoanele cu dizabilitati

Beneficiari: persoanele cu dizabilitati

Rezultate: clip publicitar accesibilizat video si audio, postari pe social media, plan de comunicare, compedium de accesibilitate

Durata: pe toata durata proiectului

A2. Analiza gradului de accesibilitate si a nevoii de formare la nivel STB

Analiza gradului de accesibilitate si a nevoii de formare la nivel STB este un proces colaborativ intre STB, ANPDPD si asociatii ale persoanelor cu dizabilitati cu scopul de a fundamenta in baza rezultatelor cercetarii un program relevant de formare si accesibilizare a transportului public din Bucuresti.

Procesul de analiza cuprinde 3 etape:

- Evaluarea gradului de accesibilitate pe rute de transport, in statii si mijloace de transport printr-o cercetare de teren in baza unor instrumente de evaluare dezvoltate
- Workshop cu personalul si echipa de management cu durata de 3 zile
- Vizita de studii intr-o tara europeana cu bune practici pentru discutarea rezultatelor cercetarii, stabilirea viziunii de dezvoltare a STB accesibil si stabilirea continutului programului de formare, 20 de participanti

Beneficiari: personalul STB, echipa de management

Rezultate: raport de analiza a nevoilor de formare si accesibilizare cu recomandari si propuneri

Durata: 2 luni

Data estimata: ianuarie-februarie – evaluare si workshop; martie 2024– vizita de studii

A3. Dezvoltarea unui program de formare pe tema incluziunii si accesibilitatii transportului pentru persoane cu dizabilitati

3.1 Elaborarea programului de formare pe modulul DA: dizabilitate si accesibilitate si a materialelor de formare

3.2. Organizarea formarii pe modulul DA: dizabilitate si accesibilitate, cu o durata de 5 zile, 40 de ore, pentru un numar de 300 angajati (nr estimat)

3.3 Monitorizarea modului de punere in practica a cunostintelor acumulate in sesiunile de training – *training la locul de munca*

3.4 Organizare si derulare schimb de experienta (vizita de studii) intr-o tara cu expertiza in accesibilizarea transportului public

Beneficiari: personalul STB, echipa de management

Rezultate: program de formare, 300 de angajati formati, vizita de studii organizate

Durata: investitii multianuale

Data estimata: 2024-2025

A4. Dezvoltarea si echiparea mijloacelor de transport în comun si a statiilor aferente cu tehnologie de acces și ghidaj pentru persoanele cu dizabilități.

- dotarea cu tehnologie cu senzori pentru persoanele cu dizabilitati de vedere in statii si in mijloacele de transport

- echiparea cu sisteme video de ghidaj pentru persoanele surde

- echiparea cu sisteme de acces in vehicule pentru persoane cu dizabilitati motorii

Beneficiari: persoane cu dizabilitati

Rezultate: vehicule si statii accesibilizate cu solutii care includ:

- Ghidajul audio pentru identificarea statiei mijloacelor de transport in comun (pentru nevăzători sau cei cu deficiențe de vedere)
- Informarea audio si in scris despre mijloacele de transport in comun care circula prin statia respectiva si timpul de asteptare
- Trimiterea unui mesaj catre sofer cu scopul de a-l informa ca o persoana cu dizabilitati va urca/cobori in urmatoarea statie
- Alerta online care anunta persoana cu dizabilitati ca mijlocul de transport in comun ajunge in statie pentru a urca/cobori
- Ghidaj audio si vizual pentru identificarea usii de acces de intrare/coborare
- Deschiderea automata a usii de proximitate
- Timp de deschidere mai lung a usii pentru a permite accesul facil al persoanei cu dizabilitati

- Rampe pentru accesul in mijloacele de transport in comun
- Informarea audio si in scris despre locurile disponibile din mijloacele de transport in comun pentru persoanele cu dizabilitati
- Traseu marcat pentru persoana in fotoliu rulant de la intrare pana la locul special amenajat in mijlocul de transport in comun
- Informatii audio si in scris ale urmatoarelor statii
- Apel pentru asistenta umana in mijlocul de transport in comun/statie

Durata: investitii multianuale

Având în vedere necesitatea implementării programului, propunem spre dezbatere și aprobare proiectul de hotărâre **privind aprobarea Programului integrat de accesibilizare a transportului public din Bucuresti - “Pune frana discriminarii”**.

Consilieri generali